

Transformeren doe je samen

De Utrechtse jeugdregio's
in beeld

Inhoudsopgave

Voorwoord	7
Eemland	9
Sluitende aanpak 18-/18+ - <i>Gemeente: Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Leusden, Soest en Woudenberg</i>	10
Specialistische Ondersteuner jeugd-ggz - <i>Gemeente: Baarn</i>	12
Pilot Werkwijze complexe problematiek jeugd - <i>Gemeente: Amersfoort</i>	14
Food Valley	17
Specialistische ondersteuner huisartsen jeugd-ggz - <i>Gemeente: Rhenen</i>	18
Sociaal Netwerk Versterking - <i>Gemeente: Veenendaal</i>	20
Lekstroom	23
Jongerenloket Onderwijs en Werk & Inkomen Lekstroom - <i>Gemeente: Houten, IJsselstein, Lopik, Nieuwegein en Vianen</i>	24
Netwerk Pleeggezinnen Houten - <i>Gemeente: Houten</i>	26
Buurtgezinnen.nl - <i>Gemeente: Houten</i>	28
Utrecht-Stad	31
Pilot buurtgerichte specialistische jeugdhulp: Extr@Utrecht, Extr@Leidsche Rijn, Extr@Zuilen - <i>Gemeente: Utrecht</i>	32
Buurtteam Jeugd en Gezin (Lokalis) - <i>Gemeente: Utrecht</i>	34
City Deal Inclusieve Stad - <i>Gemeente: Utrecht</i>	36
Utrecht-West	39
Praktijkondersteuner huisartsen jeugd-ggz - <i>Gemeente: De Ronde Venen</i>	40
ADHD-project - <i>Gemeente: Montfoort</i>	42
Praktijkondersteuner huisartsen jeugd-ggz - <i>Gemeente: Stichtse Vecht</i>	44
Integrale jeugdhulp ggz en jeugd- en opvoedhulp - <i>Gemeente: De Ronde Venen, Montfoort, Oudewater, Stichtse Vecht en Woerden</i>	46
Zuidoost Utrecht	49
Ouders Lokaal De Bilt - <i>Gemeente: De Bilt</i>	50
Voorkomen van thuiszitters in Villa Revius - <i>Gemeente: Utrechtse Heuvelrug</i>	52
Eerder hulp op maat - <i>Gemeente: Wijk bij Duurstede</i>	54
Doorbraak - <i>Gemeente: Zeist</i>	56
Colofon	58

Deze publicatie is een uitgave in het kader van het project 'De Utrechtse Jeugdregio's in beeld', ondersteund door de Provincie Utrecht.

Voorwoord

Voor u ligt een boekje met inzichtjes in de dagelijkse praktijk van de lokale en regionale jeugdhulp in de provincie Utrecht.

Sinds de transitie van het jeugddomein in 2015 zijn we als gemeenten de verantwoordelijkheid aangegaan om alle kinderen, jongeren en gezinnen optimale ontwikkelingskansen te bieden. Wij hebben gewerkt aan nieuwe vormen van samenwerking tussen hulpverleners, onderwijsinstellingen en vrijwilligersorganisaties. Regionale samenwerking is hierin ook ontzettend belangrijk gebleken. We zijn aan de slag gegaan met nieuwe werkwijzen, samenwerkingsverbanden en een andere inzet van bestaande mogelijkheden. Dat was een fikse opgave en er is door alle betrokkenen veel inzet voor geleverd.

Nu, ruim twee jaar na de transitie, wordt het resultaat van al die inzet steeds beter zichtbaar. We hebben ervaren welke werkwijzen, samenwerkingsverbanden, functies en mogelijkheden goed werken.

In veel gemeenten is er in deze periode een wisseling van de wacht, want na de gemeenteraadsverkiezingen zullen in een deel van de gemeenten nieuwe wethouders aantreden. Dit is daarom een goed moment om een paar sprekende praktijkvoorbeelden op een rij te zetten. Daarmee kunnen we anderen buiten onze gemeente of regio inspireren en informeren en brengen we tegelijk voor onszelf in beeld wat de inspanningen van de afgelopen jaren ons hebben gebracht. En dat is helemaal in lijn met het project 'De Utrechtse Jeugdregio's in beeld' waarin gemeenten en het lectoraat Jeugd van de Hogeschool Utrecht samenwerken aan de kwaliteit van de jeugdhulp in de provincie Utrecht.

De praktijkvoorbeelden in dit boekje zijn door de gemeenten uitgekozen. Deze geven u als lezer een beeld van het brede palet aan positief en innovatief werk dat binnen de jeugdhulp in onze provincie wordt verzet. U wordt van harte uitgenodigd om aan de hand van de beknopte beschrijvingen met elkaar in gesprek te gaan.

Met dank aan de medewerkers van de betrokken gemeenten en jeugdhulporganisaties voor hun mooie praktijkvoorbeelden, die Dorine van Eijk, Bregje Spaans en Anna van Spanje van het lectoraat Jeugd hebben verwerkt in dit boekje.

Veel leesplezier!

Fleur Imming,
Voorzitter Utrechtse Jeugdregio's
Wethouder Amersfoort

Eemland

Sluitende aanpak 18-/18+

Hoe werkt het?

Op het moment dat jongeren in Nederland 18 jaar worden, zijn ze als volwassene 'ineens' verantwoordelijk voor geldzaken, school en opleiding, wonen, een (bij)baan, belastingen enzovoorts. Die overgang verloopt niet altijd soepel. De regio Amersfoort/Eemland wil daarom investeren in een soepele overgang 18-/18+ zodat jongeren de integrale ondersteuning krijgen die ze nodig hebben. Op basis van aanbevelingen van het NJi en de VNG is nieuw beleid ontwikkeld voor jongeren rond de 18 jaar.

Met behulp van een regionaal onderzoek onder ouders en jongeren zijn knelpunten plus eventuele oplossingen verzameld. Met deze informatie is de 'Sluitende aanpak 18-/18+' op het gebied van wonen, inkomen, leren en werken, zorg, en veiligheid geformuleerd. Het plan van aanpak 2018-2019 richt zich op:

- Het zoeken van oplossingen voor het tekort aan betaalbare woningen/ woonvormen voor jongeren. Vanuit de sluitende aanpak wordt hiervoor aandacht gevraagd bij de beleidsopgave wonen.
- Het organiseren van een doorlopende zorglijn.

- Implementatie van de werkwijze perspectiefplan 'Mijn plan 18'.
- Een betaalbare ziektekostenverzekering.
- Een aansluitend aanbod voor leren solliciteren.
- Het organiseren van financiële ondersteuning voor jongeren voor hun 18e.
- Inzicht over regelzaken voor jongeren en professionals met een regionale checklist 18+.
- Onderzoek naar een aanpak voor jongeren met een justitiële maatregel.
- Onderzoek naar een aanpak voor Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (AMV-ers).

Dit alles moet ervoor zorgen dat knelpunten en oplossingen op de juiste plek opgepakt worden.

Bij de verdere ontwikkeling zijn de sociale (wijk)teams in de regio Amersfoort/Eemland Jeugd & Volwassenen betrokken, evenals Werk & Inkomen, het Jongerenloket regio Amersfoort en het coördinatieteam van het Regionale Inkoop en Subsidie Bureau. In de uitvoering van de 'Sluitende aanpak 18-/18+' spelen alle ingekochte jeugdhulpaanbieders een rol, evenals WMO-aanbieders, Dienstverlening aan Huis, de sociale (wijk)teams, onderwijs en samenwerkingsverband, het Jongerenloket en de gemeenten van de regio Amersfoort/Eemland.

Wát werkt?

Dat het echt op het netvlies is binnen het brede beleidsveld Sociaal Domein dat we hierin moeten investeren en het geïntegreerd moeten oppakken. De gemeenten zijn nu aan zet. Zij hebben alle kaders in handen om het te laten slagen. Naast de implementatie bij gemeenten, worden bovendien de ambitie en de werkwijze opgenomen in de contracten voor 2019 van de jeugdhulpaanbieders en de aanbieders Wmo Dienstverlening aan huis. In de jeugd-ggz is het al opgenomen in de contracten 2018.

Voor wie? (Kwetsbare) Jongeren die bijna 18 jaar worden.

Doel Een integraal en sluitend beleid en dienstverlening voor de groep jongeren tussen de 16 en 27 jaar, zodat zij met de juiste ondersteuning voorbereid zijn op hun toekomst. De prioriteit ligt bij een soepele overgang 18-/18+, omdat daar de meeste knelpunten gesignaleerd zijn.

Website Een lokale checklist voor jongeren is te vinden op <https://www.soest.nl/18-jaar/checklist-ik-word-18/>. We werken nog aan een regionale checklist.

Contact Ria Hunneman | R.Hunneman@soest.nl | 035 6093483

Sinds Eind 2016.

Status Project, met pilots en geïmplementeerde werkwijzen als onderdelen.

Aansluiting op transformatiedoelen

Preventie en uitgaan van eigen verantwoordelijkheid en eigen mogelijkheden (eigen kracht) van jeugdigen en hun ouders, met inzet van hun sociale netwerk

Demedicaliseren, ontzorgen en normaliseren door onder meer het opvoedkundig klimaat te versterken in gezinnen, wijken, scholen en in voorzieningen als kinderopvang en peuterspeelzalen

Eerder de juiste hulp op maat bieden om het beroep op dure gespecialiseerde hulp te verminderen

Integrale hulp aan gezinnen volgens het uitgangspunt 'één gezin, één plan, één regisseur'; door ontstoting van budgetten ontstaan meer mogelijkheden voor betere samenwerking en innovaties in ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en gezinnen

Meer ruimte voor professionals om de juiste hulp te bieden door vermindering van regeldruk; betrokken professionals die sociale netwerken in de omgeving van het gezin weten in te schakelen en die kunnen samenwerken met vrijwilligers en familieleden en hun kracht weten te benutten

Specialistische Ondersteuner jeugd-ggz

Hoe werkt het?

In de gemeente Baarn hebben huisartsen en het Lokaal team Baarn er een collega bij gekregen: een kinder- en jeugdpsycholoog werkt vanuit het lokaal team Baarn twee dagen per week als Specialistische Ondersteuner Jeugd-GGZ. De overige dagen werkt zij voor het lokaal team Baarn en vanuit deze verbinding geeft ze advies en consultatie aan huisartsen en collega's van het lokaal team. Ze denkt mee over concrete vragen en situaties op het gebied van jeugd-ggz. Er wordt nauw samengewerkt met intern begeleiders van basisscholen, huisartsen en jeugdartsen.

De specialistische ondersteuner kan, al dan niet samen met een medewerker van het lokaal team, op huisbezoek gaan. Tijdens het huisbezoek onderzoekt ze welke ondersteuning passend is: kan de vraag opgepakt worden vanuit de generalistische basis-ggz of is gespecialiseerde ggz nodig? In voorkomende gevallen wordt efficiënt doorverwezen naar een jeugd-ggz instelling.

Naast het geven van advies voor verdere diagnostiek of behandeling is het ook mogelijk

enkele gesprekken met de cliënt en/of diens ouders te voeren. De specialistische ondersteuner schat dan in dat na een paar gesprekken aan de hulpvraag voldaan kan worden. Het is goed mogelijk dat kinderen en ouders na een aantal begeleidingsgesprekken weer zelf verder kunnen. Met behulp van het afnemen van gestandaardiseerde gedragsvragenlijsten (CBCL, TRF, YSR) kan ze, indien nodig, verder onderzoek doen. Een (school) observatie behoort ook tot de mogelijkheden om in kaart te brengen wat er mogelijk aan de hand is. Ouders en/of jeugdigen die naar aanleiding van een diagnose zoals bijvoorbeeld ADHD of autisme

vragen hebben hoe hiermee om te gaan in de thuissituatie krijgen ondersteuning in de vorm van psycho-educatie.

Wát werkt?

De Specialistische Ondersteuner jeugd-ggz is voor professionals goed bereikbaar voor consultatie, waardoor doorverwijzen naar gespecialiseerde jeugd-ggz niet meteen nodig is. Andere vormen van zorg worden ingezet, zoals bijvoorbeeld ambulante begeleiding en behandeling.

De jeugdarts of school consulteren de specialistische ondersteuner regelmatig, bijvoorbeeld over het al dan niet doorverwijzen naar de jeugd-ggz. Ook voor ouders en jeugdigen is de drempel laag: cliënten komen, net als binnen het lokaal team, op eigen initiatief regelmatig terug om even van gedachten te kunnen wisselen en advies te vragen ten aanzien van vervolgstappen, of ter overbrugging van de wachtlijst bij de ggz.

Voor wie? Jeugdigen met psychische problematiek en hun ouders.

Doel

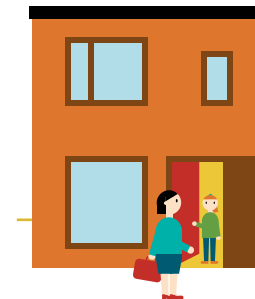
- Het verbeteren van de signalering van ggz-problematiek bij de jeugd door huisartsen en sociale teams.
  - Ouders minder belasten met het aantal doorverwijzingen en het sneller inzetten van de juiste interventie.
  - Het bevorderen van de samenwerking tussen huisartsen en de sociale teams en terugdringen van onnodig doorverwijzen naar gespecialiseerde hulp met vaak lange wachtlijsten.
- Uit pilots in 2016 in de gemeenten Soest en Amersfoort en uit landelijke experimenten is gebleken dat een Specialistische Ondersteuner jeugd-ggz leidt tot kwaliteitsverbetering in de jeugdhulpverlening.

Website geen

Contact Paulina Mol Lous | paulina.mollous@baarn.nl | 035 5481771

Sinds 1 januari 2017.

Status Het betreft een geïmplementeerde werkwijze. Het project wordt (nog) niet wetenschappelijk onderzocht.

Aansluiting op transformatiedoelen

Preventie en uitgaan van eigen verantwoordelijkheid en eigen mogelijkheden (eigen kracht) van jeugdigen en hun ouders, met inzet van hun sociale netwerk

Demedicaliseren, ontzorgen en normaliseren door onder meer het opvoedkundig klimaat te versterken in gezinnen, wijken, scholen en in voorzieningen als kinderopvang en peuterspeelzalen

Eerder de juiste hulp op maat bieden om het beroep op dure gespecialiseerde hulp te verminderen

Integrale hulp aan gezinnen volgens het uitgangspunt 'één gezin, één plan, één regisseur'; door ontschotting van budgetten ontstaan meer mogelijkheden voor betere samenwerking en innovaties in ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en gezinnen

Meer ruimte voor professionals om de juiste hulp te bieden door vermindering van regeldruk; betrokken professionals die sociale netwerken in de omgeving van het gezin weten in te schakelen en die kunnen samenwerken met vrijwilligers en familieleden en hun kracht weten te benutten

Pilot Werkwijze complexe problematiek jeugd

Hoe werkt het?

In de hulp en ondersteuning aan jeugdigen met ernstige gedragsproblemen en hun gezin zijn vaak meerdere zorgaanbieders (lokaal en regionaal) betrokken en verloopt de samenwerking vaak moeizaam, omdat elk hun eigen werkwijzen en toegang hebben. De inzet van een zogenaamde triagist of poortwachter doorbreekt deze impasse en draagt bij aan het vinden van maatwerkoplossingen waarbij sociale wijkteams en specialistische jeugdhulp goed in verbinding staan met de jeugdigen en hun gezin/woonplek.

Het sociaal wijkteam van de woonplaats van de jeugdige is de spil in het web en schakelt bij (zeer) complexe hulpvragen van jeugdigen en hun gezin de onafhankelijke triagist in. Het regionale coördinatieteam ontvangt daarvoor een korte beschrijving van wat er speelt, informatie over de reden waarom een geschikt hulpverleningstraject

niet voor handen is en wie er uitgenodigd moeten worden voor een gesprek onder leiding van de triagist. Dit gesprek vindt binnen een week plaats op de locatie van het sociaal wijkteam. Aanwezig zijn de jeugdige en diens ouders/vertegenwoordigers, de zorgaanbieders en andere belangrijke betrokkenen uit het netwerk.

De triagist zit het gesprek voor, checkt (indien nodig voorafgaand aan het gesprek) of de informatie compleet is en iedereen goed geïnformeerd is. Aan het begin

van het gesprek bespreekt ze de spelregels en de verwachtingen van de bijeenkomst:

- De bijeenkomst is pas afgelopen als er een oplossing is.
- Aan het eind van de bijeenkomst zetten alle deelnemers aan het gesprek hun handtekening onder de gevonden oplossing.

Het uitwerken van de notulen wordt gedaan door de ouders/het netwerk en, indien mogelijk, ook de jongere zelf. Ter afsluiting evalueren de deelnemers de bijeenkomst. Dit gebeurt schriftelijk of mondeling aan de hand van de volgende vragen: Heeft het overleg geleid tot een passende oplossing? Heeft het overleg geleid tot een andere oplossing dan voorheen aan gedacht was? Welke knelpunten hebben zich voorgedaan?

Wát werkt?

Hierover is nog geen informatie beschikbaar. Het gaat om een leertraject waarbij de ervaringen worden gedeeld in de werkgroep Toegang Transmurale Jeugdhulp van de gemeente Amersfoort.

Voor wie? Jeugdigen (12+) met veelal complexe gedragsproblematiek en problemen in de thuissituatie, die vaak al veel hulp hebben gehad en waarbij een uithuisplaatsing dreigt. Een vervangende thuissituatie (pleegzorg of gezinshuis) is niet beschikbaar en/of niet mogelijk vanwege de complexiteit van de problematiek.

Doel Realiseren van passende zorg en ondersteuning voor jeugdigen en het gezin/netwerk met complexe problematiek op maat: met jeugdigen, ouders/netwerk en zorgaanbieders wordt een gezamenlijk gedragen ondersteuningsplan opgesteld. De zorgaanbieders zetten hun expertise in en nemen gezamenlijk hun verantwoordelijkheid om tot een oplossing te komen.

Website Geen.

Contact Saskia Oude Veldhuis | S.oudeveldhuis@wijkteam-amersfoort.nl | 033 4694869

Sinds Januari 2018.

Status Pilot vanuit de overlegtafel Transmurale Jeugdhulp (coördinatoren van sociale wijkteams, Timon, De Rading, 's Heerenloo, Intermetzo, Leger des Heils, Lijn5, GGZ Centraal en Youké). Het project wordt (nog) niet wetenschappelijk onderzocht.

Aansluiting op transformatiedoelen

Preventie en uitgaan van eigen verantwoordelijkheid en eigen mogelijkheden (eigen kracht) van jeugdigen en hun ouders, met inzet van hun sociale netwerk

Demedicaliseren, ontzorgen en normaliseren door onder meer het opvoedkundig klimaat te versterken in gezinnen, wijken, scholen en in voorzieningen als kinderopvang en peuterspeelzalen

Eerder de juiste hulp op maat bieden om het beroep op dure gespecialiseerde hulp te verminderen

Integrale hulp aan gezinnen volgens het uitgangspunt 'één gezin, één plan, één regisseur'; door ontschotting van budgetten ontstaan meer mogelijkheden voor betere samenwerking en innovaties in ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en gezinnen

Meer ruimte voor professionals om de juiste hulp te bieden door vermindering van regeldruk; betrokken professionals die sociale netwerken in de omgeving van het gezin weten in te schakelen en die kunnen samenwerken met vrijwilligers en familieleden en hun kracht weten te benutten

Food Valley

Specialistische ondersteuner huisartsen jeugd-ggz

Hoe werkt het?

Ouders bespreken hun zorgen rond het opgroeien van hun kinderen vaak als eerste met hun huisarts. Maar de huisarts beschikt niet altijd over voldoende tijd en kennis om te ondersteunen bij opvoedkundige vragen, of met ouders te zoeken naar passende jeugdhulp. Om ervoor te zorgen dat ouders en jeugdigen snel en dicht bij huis met hun vragen terecht kunnen, hebben twee huisartsenpraktijken samen met het Rhenense CJG/Jeugdteam en

Karakter Kinder- en Jeugdpsychiatrie de handen ineen geslagen. Sinds enkele jaren werkt een specialistische ondersteuner jeugd-ggz in beide huisartsenpraktijken. Een initiatief dat van harte ondersteund en gefinancierd wordt door de jeugdhulpregio Food Valley.

De specialistische ondersteuner heeft meer tijd dan de huisarts om met ouders en jeugdigen in kaart te brengen wat er aan de hand is en welke hulp nodig is. Soms is één

gesprek al voldoende om weer verder te kunnen, maar het is ook mogelijk om een aantal begeleidingsgesprekken te voeren (maximaal 5). Daarnaast kan zij een diagnostische screening doen en het gezin ondersteunen ter overbrugging naar andere, meer passende jeugdhulp. In alle gevallen geeft de specialistische ondersteuner advies over welke hulp het meest passend is en stemt dit af met ouders, kind en de huisarts. Door op deze manier samen te werken, hoeven ouders en jeugdigen niet onnodig lang op hulp en ondersteuning te wachten en worden ze niet van het kastje naar de muur gestuurd. Huisartsen kunnen direct met consultatievragen terecht bij de specialistische ondersteuner en zij zorgt voor een goede afstemming met het lokale jeugdteam/CJG en jeugdartsen.

Wát werkt?

Door de komst van de specialistische ondersteuner huisartsen jeugd-ggz zijn de lijnen tussen het lokaal jeugdteam/CJG en de huisartsen aanzienlijk korter. Er zijn geen wachtlijsten, vragen en zorgen van ouders en jeugdigen worden snel opgepakt en daar zijn zij heel tevreden over.

Doelgroep Jeugdigen tot 18 jaar met (sociaal) psychologische of psychiatrische problematiek en hun ouders.

Doel

- Het eerder inzetten van passende jeugdhulp met een kortere doorlooptijd.
- Het verminderen van verwijzingen naar specialistische jeugd-ggz door het aantal verwijzingen naar het lokaal jeugdteam te verhogen.
- Het verbeteren van de kwaliteit van doorverwijzingen naar de huisarts.
- Het versterken van de expertise bij zowel de lokale jeugdhulp als de huisartsen, evenals het verbeteren van de onderlinge samenwerking vanuit het principe van demedicaliseren.

Website <https://degrebbe.uwartonline.nl/pages/nieuws.asp?articleid=47000&token=1@1&HTTPSHASH=>

Contact Marion Koolstra | marion.koolstra@rhenen.nl

Sinds Juni 2016.

Status De pilot is uitgebreid naar meerdere huisartspraktijken en verlengd tot en met 2018. Het project wordt (nog) niet wetenschappelijk onderzocht.

Aansluiting op transformatiedoelen

Preventie en uitgaan van eigen verantwoordelijkheid en eigen mogelijkheden (eigen kracht) van jeugdigen en hun ouders, met inzet van hun sociale netwerk

Demedicaliseren, ontzorgen en normaliseren door onder meer het opvoedkundig klimaat te versterken in gezinnen, wijken, scholen en in voorzieningen als kinderopvang en peuterspeelzalen

Eerder de juiste hulp op maat bieden om het beroep op dure gespecialiseerde hulp te verminderen

Integrale hulp aan gezinnen volgens het uitgangspunt 'één gezin, één plan, één regisseur'; door ontschotting van budgetten ontstaan meer mogelijkheden voor betere samenwerking en innovaties in ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en gezinnen

Meer ruimte voor professionals om de juiste hulp te bieden door vermindering van regeldruk; betrokken professionals die sociale netwerken in de omgeving van het gezin weten in te schakelen en die kunnen samenwerken met vrijwilligers en familieleden en hun kracht weten te benutten

Sociaal Netwerk Versterking

Hoe werkt het?

De gemeente Veenendaal wil de inzet van het sociale netwerk van jeugdigen en hun ouders bevorderen en versterken en doet dat met behulp van Sociaal Netwerk Versterking. Door uit te gaan van eigen verantwoordelijkheid en te zoeken naar mogelijkheden, komen gezinsleden meer in hun eigen kracht en voelt een gezin zich gesteund en geholpen. Een ouder, jeugdige of gezin kan zelf een zogenaamd netwerkberaad aanvragen bij het CJG. Een netwerkberaad kan ook door scholen, CJG-medewerkers of andere bij het gezin betrokken organisaties geïnitieerd worden.

De organisatie en het faciliteren van het netwerkberaad is in handen van CJG-medewerkers die in deze methodiek zijn geschoold. Na een uitleg over de werkwijze brengt de CJG-medewerker samen met de gezinsleden hun netwerk in kaart. Welke personen kunnen meedenken met het gezin en willen zij daarom uitnodigen voor het netwerkberaad? Dat kan familie zijn of vrienden, kennissen, leerkrachten. Ook bij het gezin betrokken hulpverleners worden uitgenodigd, bijvoorbeeld vanuit de (jeugd-)ggz. Het gezin nodigt de deelnemers zelf uit, waar nodig kan de CJG-medewerker hierbij ondersteunen. De locatie

voor het netwerkberaad wordt in overleg met het gezin gekozen. Het kan bij jeugdigen en ouders thuis plaatsvinden of op een andere locatie; het is ook mogelijk om gebruik te maken van een ruimte van het CJG.

Het gezin bereidt de bijeenkomst ook inhoudelijk voor met de CJG-medewerker, aan de hand van de vragen: 'wat gaat goed?', 'wat gun je jezelf en de ander over zes maanden?' en 'wat is daarvoor nodig?'. Alle individuele reacties worden met elkaar gedeeld en de punten die het gezin belangrijk vindt voor de komende zes maanden komen op de agenda. Alle deelnemers ontvangen deze agenda van te voren.

Het netwerkberaad zelf start met een kennismaking en aanvullende informatie door betrokken hulpverleners. Daarna trekken zij zich terug, evenals de CJG-medewerker. Van te voren is met ouders en gezin besproken wie uit het netwerk voorzitter is voor het vervolg van het gesprek. Het gezin gaat samen met hun netwerk in gesprek over alle bespreekpunten en maakt concrete afspraken die ondersteunend zijn voor de gezinsleden, zowel individueel als voor het hele gezin. Denk bijvoorbeeld aan het halen en brengen van kinderen naar school, het doen van boodschappen, koken

of huiswerkbegeleiding. Als alles is besproken, sluiten de CJG-medewerker en eventuele andere betrokken hulpverleners weer aan. Na presentatie van het plan en het beantwoorden van eventuele vragen wordt in overleg met het gezin een actieteam van drie à vier mensen gevormd die het plan monitort; zij komen eens in de zes weken bij elkaar. De CJG-medewerker zet binnen twee dagen het plan met de gemaakte afspraken op papier en stuurt het naar alle aanwezigen.

Wát werkt?

Het gezin ervaart dat het om zaken gaat die zij zelf belangrijk vinden. Ze vinden het heel fijn te merken dat hun netwerk wil meedenken en helpen. De informele steun wordt versterkt en sluit goed aan bij de eigen doelen van het gezin. Aanwezigen vinden het netwerkberaad een prettige manier om zorgen te delen, samen te werken en (actief) bij het gezin betrokken te worden.

Voor wie? Jeugdigen en hun ouders in Veenendaal.

Doel Het versterken van het sociale netwerk van een volwassene/ ouders, kind of gezin. In een netwerkberaad wordt gekeken hoe naasten en betrokkenen de ouders, het kind en/of het gezin concreet kunnen ondersteunen.

Website <https://www.movisie.nl/praktijkvoorbeeld/versterken-sociale-netwerk>

Contact Henrike Koster | Henrike.koster@cjgveenendaal.nl | 06 22522312

Sinds De start van het CJG, januari 2015.

Status Een geïmplementeerde werkwijze. Onderzocht in Zutphen door de Wmo-Werkplaats Nijmegen.

Aansluiting op transformatiedoelen

Preventie en uitgaan van eigen verantwoordelijkheid en eigen mogelijkheden (eigen kracht) van jeugdigen en hun ouders, met inzet van hun sociale netwerk

Demedicaliseren, ontzorgen en normaliseren door onder meer het opvoedkundig klimaat te versterken in gezinnen, wijken, scholen en in voorzieningen als kinderopvang en peuterspeelzalen

Eerder de juiste hulp op maat bieden om het beroep op dure gespecialiseerde hulp te verminderen

Integrale hulp aan gezinnen volgens het uitgangspunt 'één gezin, één plan, één regisseur'; door ontschotting van budgetten ontstaan meer mogelijkheden voor betere samenwerking en innovaties in ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en gezinnen

Meer ruimte voor professionals om de juiste hulp te bieden door vermindering van regeldruk; betrokken professionals die sociale netwerken in de omgeving van het gezin weten in te schakelen en die kunnen samenwerken met vrijwilligers en familieleden en hun kracht weten te benutten

Lekstroom

Jongerenloket Onderwijs en Werk & Inkomen Lekstroom

Hoe werkt het?

Iedere jongere tussen 16 en 27 jaar uit Houten, IJsselstein, Lopik, Nieuwegein of Vianen kan met een hulpvraag op het gebied van onderwijs, inkomen of werk naar het Jongerenloket in Nieuwegein. Het maakt niet uit of de jongere wel of geen startkwalificatie heeft. Het Jongerenloket is iedere werkdag tussen 13:00 uur en 16:00 uur open. Jongeren kunnen hun vragen stellen door langs te gaan, een mail te sturen of te bellen.

Het Jongerenloket van Werk & Inkomen Lekstroom (WIL) helpt

voortijdig schoolverlaters, jongeren afkomstig uit het Praktijkonderwijs en Voortgezet Speciaal Onderwijs bij het zoeken naar een passende baan of opleiding, zodat zij hun plek in de maatschappij weten te vinden. Vaak spelen er ook ondersteuningsvragen op andere levensdomeinen. Door te kijken naar wat er wél kan, kunnen jongeren stappen vooruit zetten. WIL en de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten (RMC) werken in het Jongerenloket integraal samen. In gezamenlijke intakes bekijken ze met de jongeren welke ondersteuning/begeleiding richting onderwijs of werk passend en gewenst is. Ook bespreken ze of een andere vorm van dagbesteding of hulp op het gebied van andere levensdomeinen nodig is. In dat geval leggen RMC en WIL de benodigde contacten met samenwerkingspartners zoals de MBO's, het Praktijkonderwijs, het Voortgezet Speciaal Onderwijs en sociale teams in de gemeenten Houten, IJsselstein, Lopik, Nieuwegein en Vianen.

De samenwerkingspartners werken outreachend en kunnen jongeren nog voordat zij uitvallen op school in contact brengen met het Jongerenloket. Samen met het

onderwijs wordt dan nagedacht over een uitstroomrichting/traject en de benodigde hulp- en ondersteuning. Dankzij de extra middelen vanuit de colleges van de Lekstroomgemeenten worden voortijdig schoolverlaters ook buiten de wettelijke doelgroep richting onderwijs begeleid.

Wát werkt?

Veel jongeren weten het jongerenloket te vinden en dit aantal neemt nog steeds toe. Er wordt meer en beter gekeken naar duurzame oplossingen voor jongeren. De lijnen tussen samenwerkingspartners zijn kort, wat de doorlooptijden van hulp en ondersteuning ten goede komt. WIL zet haar instrumenten ruimer in dan de meeste andere afdelingen Werk & Inkomen.

Voor wie? Jongeren van 16 tot 27 jaar met een hulpvraag op het gebied van onderwijs, inkomen of werk.

Doel Jongeren integraal hulp en ondersteuning bieden met als doel duurzame maatschappelijke participatie.

Website https://www.wil-lekstroom.nl/voor-u/jongerenloket_3319/

Contact Lazlo van Donkelaar | L.vanDonkelaar@nieuwegein.nl
Rene Teijema | rene.teijema@wil-lekstroom.nl

Sinds 1 september 2015

Status Verlengde pilot met de intentie om de werkwijze structureel te maken. Het project wordt (nog) niet wetenschappelijk onderzocht.

Aansluiting op transformatiedoelen

Preventie en uitgaan van eigen verantwoordelijkheid en eigen mogelijkheden (eigen kracht) van jeugdigen en hun ouders, met inzet van hun sociale netwerk

Demedicaliseren, ontzorgen en normaliseren door onder meer het opvoedkundig klimaat te versterken in gezinnen, wijken, scholen en in voorzieningen als kinderopvang en peuterspeelzalen

Eerder de juiste hulp op maat bieden om het beroep op dure gespecialiseerde hulp te verminderen

Integrale hulp aan gezinnen volgens het uitgangspunt 'één gezin, één plan, één regisseur'; door ontschotting van budgetten ontstaan meer mogelijkheden voor betere samenwerking en innovaties in ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en gezinnen

Meer ruimte voor professionals om de juiste hulp te bieden door vermindering van regeldruk; betrokken professionals die sociale netwerken in de omgeving van het gezin weten in te schakelen en die kunnen samenwerken met vrijwilligers en familieleden en hun kracht weten te benutten

Netwerk Pleeggezinnen Houten

Hoe werkt het?

Houten heeft ongeveer 50 pleeggezinnen waar kinderen verblijven die niet thuis kunnen wonen. Pleeg- en gezinshuisouders kunnen veel voor elkaar betekenen en elkaar onderling ondersteunen en hebben daarom, in samenspraak met de Gemeente Houten, het sociaal wijkteam, De Rading en Gezinsvormen.nl een netwerk opgericht.

Een kerngroep van ongeveer zes pleegouders organiseert regelmatig verschillende activiteiten voor het Netwerk Pleeggezinnen Houten. Zo zijn er koffiebijeenkomsten bij mensen thuis waarbij het sociaal team regelmatig aanwezig

is, worden er dierenmiddagen en workshops voor pleeg- en eigen kinderen georganiseerd en zijn er themabijeenkomsten over bijvoorbeeld 18+ of hechtingsproblematiek. Ook is deelname aan gemeentelijke activiteiten georganiseerd, zoals de informatiemarkt en wervingscampagnes. Via een nieuwsbrief worden pleeg- en gezinshuisouders op de hoogte gebracht van de activiteiten en is er een besloten Facebookpagina voor alle deelnemers aan het netwerk.

De wethouder en beleidsmedewerkers zijn enthousiast over dit initiatief en bieden financiële

en organisatorische ondersteuning aan het Netwerk Pleeggezinnen Houten. De gemeente faciliteert een zogenaamde 'moderator' die de kerngroep motiveert, zorgt voor agendering van de kerngroep, de nieuwsbrief redigeert en contact onderhoudt met de gemeente over financiële zaken.

Wát werkt?

De inzet van een aantal actieve pleegouders en deelname van voldoende pleeggezinnen zorgt voor een actief netwerk. Het bij elkaar over de vloer komen, regelmatige en afwisselende activiteiten en informatie middels een nieuwsbrief en Facebook maakt het tot een succes. De praktische en financiële steun vanuit de gemeente - moderator voor één uur in de week en een klein budget voor activiteiten - draagt bij aan het netwerk. Door medewerking van de pleegzorgaanbieders in de regio worden alle pleeg- en gezinsouders bereikt.

Voor wie? Pleeg- en gezinshuisouders en kinderen die niet thuis kunnen wonen. Secundair: alle inwoners van Houten.

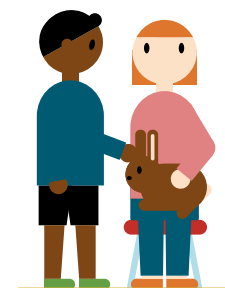
Doel Ontmoeting en wederzijdse ondersteuning door pleeg- en gezinshuisouders die in Houten wonen, ongeacht bij welke zorgorganisaties zij 'horen'. Het netwerk is gesprekspartner van de gemeente en laat zo de stem van pleeggezinnen horen. Ontmoeting en wederzijdse ondersteuning werkt preventief en draagt bij aan het verminderen en voorkomen van uitval van pleegouders. Kinderen opvoeden in gezinsvormen is per definitie gericht op ontzorgen en normaliseren.

Website <https://lokaalnetwerkgezinsvormen.wordpress.com/houten/>

Contact Anja Reijersen van Buuren (pleegouder) | pleeggezinnenhouten@solcon.nl
Fleur Boesveldt (gemeente Houten) | fleur.boesveldt@houten.nl
Jan Willem de Zeeuw (www.gezinsvormen.nl) | jwdezeeuw@gmail.com

Sinds Najaar 2016.

Status Een pilot voor de pleeg- en gezinshuisouders in Houten. Het project wordt (nog) niet wetenschappelijk onderzocht.

Aansluiting op transformatiedoelen

Preventie en uitgaan van eigen verantwoordelijkheid en eigen mogelijkheden (eigen kracht) van jeugdigen en hun ouders, met inzet van hun sociale netwerk

Demedicaliseren, ontzorgen en normaliseren door onder meer het opvoedkundig klimaat te versterken in gezinnen, wijken, scholen en in voorzieningen als kinderopvang en peuterspeelzalen

Eerder de juiste hulp op maat bieden om het beroep op dure gespecialiseerde hulp te verminderen

Integrale hulp aan gezinnen volgens het uitgangspunt 'één gezin, één plan, één regisseur'; door ontschotting van budgetten ontstaan meer mogelijkheden voor betere samenwerking en innovaties in ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en gezinnen

Meer ruimte voor professionals om de juiste hulp te bieden door vermindering van regeldruk; betrokken professionals die sociale netwerken in de omgeving van het gezin weten in te schakelen en die kunnen samenwerken met vrijwilligers en familieleden en hun kracht weten te benutten

Buurtgezinnen.nl

Hoe werkt het?

'Opvoeden doe je samen' luidt het motto van Buurtgezinnen.nl. Als ouders lukt het niet altijd om er voor je kinderen te zijn en ze de aandacht te geven die ze nodig hebben. Om heel verschillende redenen kan de emmer overlopen en is steun uit de omgeving heel welkom. Buurtgezinnen.nl biedt dan uitkomst. Het is een vorm van vrijwilligerswerk. Gezinnen die overbelast zijn - 'vraaggezinnen' genoemd - worden gekoppeld aan gezinnen in de buurt die ondersteuning willen geven - de zogenaamde 'steungezinnen'. De steun door een ander gezin met ervaren ouders zorgt ervoor dat ouders weer op adem kunnen komen en kinderen zich positief

kunnen blijven ontwikkelen. Steunouders zijn ervaren ouders, die graag een ander helpen en vraagouders ontlasten door te ondersteunen bij de opvoeding. Kinderen gaan bijvoorbeeld één middag of dag in de week naar het steungezin, logeren er af en toe een weekend of steunouders maken vraaggezinnen wegwijs bij instanties.

Zowel vraag- als steungezinnen kunnen zich aanmelden bij de coördinator van Buurtgezinnen.nl. Ze maakt kennis met vraag- en steungezinnen en zoekt een geschikt steungezin passend bij de ondersteuningsvraag. Als de kennismaking van beide kanten positief is, ondersteunt

de coördinator bij het maken van afspraken voor een proefperiode. Ook begeleidt ze de steungezinnen en bespreekt ieder half jaar met beide gezinnen hoe het gaat en of ze met elkaar verder willen. Over de invulling van de ondersteuning maken het vraag- en steungezin samen afspraken. Het vraaggezin en steungezin gaan zolang als nodig is en tot het vraaggezin - na soms jarenlange ondersteuning - weer op eigen kracht verder kan, een relatie met elkaar aan.

Wát werkt?

De ondersteuning is laagdrempelig en gebaseerd op vrijwilligheid. Het gaat om langdurige ondersteuning, informeel en op basis van vertrouwen en gelijkwaardigheid.

Voor wie? Buurtgezinnen.nl is er voor alle gezinnen die, om wat voor reden dan ook, behoefte hebben aan ondersteuning bij de opvoeding.

Doel Buurtgezinnen.nl is een nieuwe vorm van lichte jeugdhulp, die erop gericht is dat meer kinderen in hun eigen gezin kunnen opgroeien. Op die manier kan uithuisplaatsing voorkomen worden.

Website <https://www.buurtgezinnen.nl/houten/>

Contact Fleur Boesveldt | fleur.boesveldt@houten.nl | 030 6392152 | 06 22398425
Ilonja Horvers | ilonja@buurtgezinnen.nl | 06 15339278

Sinds Half maart 2017.

Status Buurtgezinnen.nl loopt in 3 van de 5 Lekstroomgemeenten. In Houten is Buurtgezinnen gestart in het kader van Proeftuin Houten; een pilot voor 2 jaar die tussentijds wordt geëvalueerd. In IJsselstein is Buurtgezinnen in 2016 gestart en loopt het goed. In Nieuwegein is Buurtgezinnen in de loop van 2017 gestart. De Hogeschool van Amsterdam monitort de resultaten.

Aansluiting op transformatiedoelen

Preventie en uitgaan van eigen verantwoordelijkheid en eigen mogelijkheden (eigen kracht) van jeugdigen en hun ouders, met inzet van hun sociale netwerk

Demedicaliseren, ontzorgen en normaliseren door onder meer het opvoedkundig klimaat te versterken in gezinnen, wijken, scholen en in voorzieningen als kinderopvang en peuterspeelzalen

Eerder de juiste hulp op maat bieden om het beroep op dure gespecialiseerde hulp te verminderen

Integrale hulp aan gezinnen volgens het uitgangspunt 'één gezin, één plan, één regisseur'; door ontschotting van budgetten ontstaan meer mogelijkheden voor betere samenwerking en innovaties in ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en gezinnen

Meer ruimte voor professionals om de juiste hulp te bieden door vermindering van regeldruk; betrokken professionals die sociale netwerken in de omgeving van het gezin weten in te schakelen en die kunnen samenwerken met vrijwilligers en familieleden en hun kracht weten te benutten

Utrecht- Stad

Pilot buurtgerichte specialistische jeugdhulp: Extr@Utrecht, Extr@Leidsche Rijn, Extr@Zuilen

Hoe werkt het?

Sinds september 2017 bieden specialistische teams buurtgerichte jeugdhulp in de wijken Leidsche Rijn en Zuilen. Uitgangspunten zijn dat kinderen, jongeren en ouders zorg krijgen die snel beschikbaar en dichtbij is, die past bij de hulpvraag en naar alle leefgebieden van de kinderen en jongeren kijkt. De hulp sluit aan op de basiszorg vanuit de buurtteams en huisartsen en richt zich op het vergroten van de weerbaarheid van kinderen, jongeren en hun ouders. Steunende factoren uit de omgeving van het gezin worden daarbij betrokken.

De specialistische jeugdhulpteams bestaan uit 6 tot 12 professionals, vrijgevestigd of verbonden aan een jeugdhulporganisatie. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een gz-psycholoog, systeemtherapeut, orthopedagoog of psychiater. Ze hebben een contract met de gemeente en werken buurtgericht. Centraal staat de vraag: 'Wat is er nodig in deze buurt en hoe kunnen we de hulp daar op organiseren?'. Met en van elkaar lerend geven de teams stap voor stap vorm aan

buurtgerichte specialistische zorg met de bedoeling dat de meest voorkomende specialistische jeugdhulp in de wijk voorhanden is. Dit doen zij natuurlijk samen met kinderen, jongeren en hun ouders, en scholen.

Specialisten werken multidisciplinair samen met huis- en jeugdartsen en de buurtteams. Ze bekijken en behandelen kinderen en jongeren in hun context en versterken ouders en de omgeving om het kind beter te begrijpen en te ondersteunen. Het gaat om maatwerk, om het

leveren van een betekenisvolle bijdrage aan de zorg en ondersteuning van kinderen, jongeren en gezinnen.

Wát werkt?

Hiervoor loop het project nog te kort, maar de reacties van de afgelopen maanden zijn vooral positief. Een paar keer per jaar worden dilemma's en mooie voorbeelden uit de praktijk in de zogenaamde 'ontwikkelkamer' besproken. Hierin werken alle aanbieders specialistische jeugdhulp - dat zijn er rond de honderd - huisartsen, buurtteams, het onderwijs, de jeugdgezondheidszorg en SAVE met elkaar samen.

Voor wie? Kinderen en jongeren tussen 0 en 18 jaar en gezinnen uit de wijken Leidsche Rijn en Zuilen die aanvullende/specialistische jeugdhulp nodig hebben.

Doel Een multidisciplinaire aanpak, die de schotten tussen werkvelden (ggz, zorg voor kinderen met een beperking en jeugd- en opvoedhulp) doorbreekt. Buurtgericht werken moet er toe leiden dat behandelaars mét elkaar bepalen welke expertise nodig is voor de jeugdige en het gezin om zo uithuisplaatsing en gestapelde trajecten te voorkomen.

Website

- <http://extra-utrecht.nl/>
- <https://www.utrecht.nl/zorg-en-onderwijs/informatie-voor-professionals/zorg-voor-jeugd/waar-werken-we-aan-in-2017/pilots-buurtgerichte-specialistische-jeugdhulp/>
- <https://vng.nl/onderwerpenindex/jeugd/zorglandschap-specialistische-jeugdhulp/utrecht-aan-de-slag-met-buurtgerichte-specialistische-jeugdhulp>

Contact Jet Smit | jet.smit@utrecht.nl | 030 2861460 | 06 46331119

Sinds 28 augustus 2017

Status Het gaat om 2 pilots waarbij buurtteams van Lokalis, huis- en jeugdartsen, jeugdhulpaanbieders en andere betrokken partners nauw met elkaar samenwerken. De gemeente neemt de ervaringen mee bij het formuleren van een nieuwe uitvraag in de toekomst en de uiteindelijke invulling van het nieuwe zorglandschap, uiterlijk in 2019. Het project wordt (nog) niet wetenschappelijk onderzocht.

Aansluiting op transformatiedoelen

Preventie en uitgaan van eigen verantwoordelijkheid en eigen mogelijkheden (eigen kracht) van jeugdigen en hun ouders, met inzet van hun sociale netwerk;

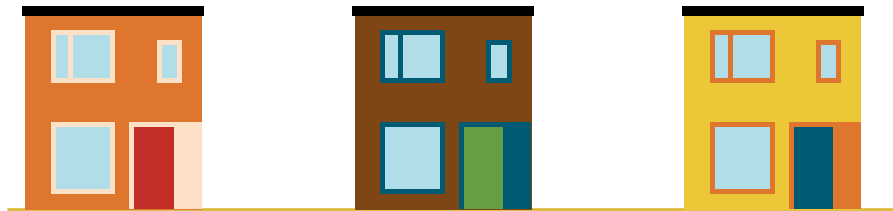
Demedicaliseren, ontzorgen en normaliseren door onder meer het opvoedkundig klimaat te versterken in gezinnen, wijken, scholen en in voorzieningen als kinderopvang en peuterspeelzalen;

Eerder de juiste hulp op maat bieden om het beroep op dure gespecialiseerde hulp te verminderen;

Integrale hulp aan gezinnen volgens het uitgangspunt 'één gezin, één plan, één regisseur'; door ontschotting van budgetten ontstaan meer mogelijkheden voor betere samenwerking en innovaties in ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en gezinnen;

Meer ruimte voor professionals om de juiste hulp te bieden door vermindering van regeldruk; betrokken professionals die sociale netwerken in de omgeving van het gezin weten in te schakelen en die kunnen samenwerken met vrijwilligers en familieleden en hun kracht weten te benutten.

Buurteam Jeugd en Gezin (Lokalis)

Hoe werkt het?

De gemeente wil dat kinderen gezond en veilig opgroeien in de stad Utrecht en daarom kunnen gezinnen met hun vragen en zorgen terecht bij het Buurteam Jeugd en Gezin in hun eigen directe omgeving. In totaal 18 buurtteams bieden ouders, hun kinderen en jongeren integrale basishulp op alle leefdomeinen. Bijvoorbeeld bij vragen rond opvoeden en opgroeien, echtscheiding, werkloosheid, huiselijk geweld, psychische problemen of schulden. Een gezin krijgt één vaste hulpverlener die bekijkt wat ouders en kinderen zelf kunnen doen en waar zij professionele hulp bij nodig hebben.

Uitgangspunt is het dagelijks leven van de gezinnen en het bevorderen van de eigen regie en verantwoordelijkheid, evenals keuzevrijheid en wederkerigheid. Het Buurteam Jeugd en Gezin werkt aan het versterken van het eigen oplossend vermogen van het gezin

en schakelt waar mogelijk het netwerk in. Ze werken samen met scholen, huisartsen, consultatiebureaus, sociaal makelaars, jongerenwerk, vrijwilligers en wijkverpleging. Het gaat om maatwerk.

Samen met het gezin kijkt de professional wat nodig is om zo snel mogelijk weer op eigen kracht verder te kunnen. De ondersteuning vanuit het Buurteam Jeugd en Gezin is laagdrempelig. Er zijn verschillende vormen van begeleiding mogelijk: oudercoaching, begeleiding bij echtscheiding, schoolmaatschappelijk werk, begeleiding van ouders en kinderen met een beperking,

ambulante begeleiding van gezinnen of (gezins) begeleiding en/of hulp bij psychische en psychiatrische aandoeningen. Ook is voor- en nazorg bij opname in een instelling mogelijk, het verwijzen naar en inschakelen van aanvullende zorg, advies bij een persoonsgebonden budget en het signaleren van vragen en zorgen op het gebied van veiligheid in gezinnen. Wanneer meer specialistische zorg nodig is, wordt deze ingeschakeld.

Wát werkt?

Een diverse groep van Utrechtse jongeren en gezinnen weet de buurtteams goed te vinden en hulp wordt snel in gang gezet. Ze waarderen de integrale manier van werken en het samenwerken tussen de buurtteams en specialistische hulporganisaties. De dubbelrol van de gemeente als opdrachtgever en co-creator maakt deze werkwijze tot een succes.

Voor wie? Kinderen en jongeren van 0 tot 18 en hun gezinnen die basishulp nodig hebben.

Doel

- Verbeteren van toegankelijkheid van de zorg voor jeugd.
- Met behulp van de inzet van buurtteams stabiele gezinssituaties realiseren en duurzame verbeteringen voor de gezinnen die dat nodig hebben.
- Waarborgen van een veilige opvoedingssituatie van kinderen en jongeren.

Website

- <http://www.buurteamsutrecht.nl/>
- <https://www.lokalis.nl/buurteams-utrecht>
- http://www.buurteamsutrecht.nl/uploads/downloads/Jaarverslag_2016.pdf
- <https://www.utrecht.nl/fileadmin/uploads/documenten/zorg-en-onderwijs/informatie-voor-zorgprofessionals/2017-09-Nota-van-uitgangspunten-Buurteams-2019-2024.pdf>

Contact Helene Bos | h.bos@utrecht.nl | 030 2861164 | 06 46355005

Sinds Januari 2015 over de hele stad

Status Geïmplementeerde werkwijze. Er vindt onderzoek plaats vanuit de Academische Werkplaats Transformatie Jeugd Utrecht (AWTJU).

Aansluiting op transformatiedoelen

Preventie en uitgaan van eigen verantwoordelijkheid en eigen mogelijkheden (eigen kracht) van jeugdigen en hun ouders, met inzet van hun sociale netwerk

Demedicaliseren, ontzorgen en normaliseren door onder meer het opvoedkundig klimaat te versterken in gezinnen, wijken, scholen en in voorzieningen als kinderopvang en peuterspeelzalen

Eerder de juiste hulp op maat bieden om het beroep op dure gespecialiseerde hulp te verminderen

Integrale hulp aan gezinnen volgens het uitgangspunt 'één gezin, één plan, één regisseur'; door ontschotting van budgetten ontstaan meer mogelijkheden voor betere samenwerking en innovaties in ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en gezinnen

Meer ruimte voor professionals om de juiste hulp te bieden door vermindering van regeldruk; betrokken professionals die sociale netwerken in de omgeving van het gezin weten in te schakelen en die kunnen samenwerken met vrijwilligers en familieleden en hun kracht weten te benutten

City Deal Inclusieve Stad

Hoe werkt het?

Vragen en problemen die in gezinnen spelen, zijn dikwijls meervoudig en complex van aard. Vader en/of moeder is werkloos, het gezinsinkomen is ontoereikend en/of er zijn (grote) betalingsachterstanden, de woning is gebrekkig, te klein of leidt tot gezondheidsklachten, een gezin wordt gepest, er spelen opvoedingsproblemen. Werken aan oplossingen met en voor gezinnen die in dergelijke omstandigheden hun hoofd boven water proberen te houden, stuit vaak op regelgeving die de problemen los van elkaar bekijkt. Meervoudige problematiek vraagt echter om een integrale

aanpak en maatwerk, een aanpak waarin de gewenste oplossing leidend is en niet de formele regelgeving.

City Deal Inclusieve Stad is juist in het leven geroepen om te zoeken naar meer flexibiliteit en mogelijkheden voor maatwerk aan gezinnen. Vanuit de ambitie dat iedereen mee moet kunnen doen, staat het zoeken naar de gewenste oplossing centraal en niet de formele regelgeving. In Utrecht betekent dit concreet dat professionals van het buurtteam de ruimte hebben gekregen om 'te doen wat nodig is', ook als dat betekent dat er een uitzondering op de regels gemaakt moet worden.

Een hulpverlener van het buurtteam meldt de casus aan bij een contactpersoon van de gemeente. De contactpersoon nodigt alle betrokken partijen uit voor een bijeenkomst waarin het gezin en alle betrokkenen gezamenlijk zoeken naar een oplossing. Van het gezin wordt ook inzet gevraagd: "Als wij voor u deze uitzondering realiseren, wat kan uw inzet zijn om de situatie verder te verbeteren?" De aanpak voorkomt (verdere) escalaties zoals bijvoorbeeld langdurige dakloosheid van een jongere of huisuitzetting van een gezin met jonge kinderen.

Wát werkt?

Het feit dat alle betrokken partijen tegelijk om de tafel zitten met als doel tot een oplossing te komen voor het gezin maakt deze aanpak tot een succes. Het tweemaandelijks bespreken van casuïstiek maakt het herkennen van patronen en structurele knelpunten mogelijk, waardoor deze omgezet kunnen worden in verbeteringen van beleid, dienstverlening en werkprocessen. Sociaal werkers kunnen prima out-of-the-box denken en dragen graag bij aan inhoudelijk goede en meer duurzame oplossingen.

Voor wie? De groep meest kwetsbare gezinnen van Utrecht, voor wie meedoen niet vanzelf gaat en daar ondersteuning bij nodig heeft.

Doel Het verbeteren van de ondersteuning van inwoners die op meerdere terreinen hulp nodig hebben en gebaat zijn bij een integrale aanpak.

Website

- <http://agendastad.nl/citydeal/de-inclusieve-stad/>
- <http://agendastad.nl/wp-content/uploads/2016/10/Publicatie-Doen-wat-nodig-is.pdf>

Contact Wieke Westgeest | w.westgeest@utrecht.nl | 06 16145272

Sinds Maart 2016.

Status Project waarin steden, provincies, ministeries, kennisinstellingen en andere actoren samenwerken. Het Verwey-Jonker Instituut deed onderzoek en bracht het rapport 'Doen wat nodig is voor inwoners. Ervaringen uit de City Deal Inclusieve Stad' in februari 2018 uit.

Aansluiting op transformatiedoelen

Preventie en uitgaan van eigen verantwoordelijkheid en eigen mogelijkheden (eigen kracht) van jeugdigen en hun ouders, met inzet van hun sociale netwerk

Demedicaliseren, ontzorgen en normaliseren door onder meer het opvoedkundig klimaat te versterken in gezinnen, wijken, scholen en in voorzieningen als kinderopvang en peuterspeelzalen

Eerder de juiste hulp op maat bieden om het beroep op dure gespecialiseerde hulp te verminderen

Integrale hulp aan gezinnen volgens het uitgangspunt 'één gezin, één plan, één regisseur'; door ontstoting van budgetten ontstaan meer mogelijkheden voor betere samenwerking en innovaties in ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en gezinnen

Meer ruimte voor professionals om de juiste hulp te bieden door vermindering van regeldruk; betrokken professionals die sociale netwerken in de omgeving van het gezin weten in te schakelen en die kunnen samenwerken met vrijwilligers en familieleden en hun kracht weten te benutten

Utrecht- West

Praktijkondersteuner huisartsen jeugd-ggz

Hoe werkt het?

Huisartsen in Wilnis en Vinkeveen werken sinds kort in hun praktijk samen met een praktijkondersteuner jeugd-ggz. Ze krijgen regelmatig te maken met kinderen, jongeren en hun ouders met uiteenlopende zorgen of vragen. Het kan bijvoorbeeld gaan om opvoedproblemen of piekeren, spanningen, gedragsproblemen of lichamelijke klachten zonder medische oorzaak. Huisartsen verwijzen vaak door naar specialistische jeugdhulp, maar nu er een praktijkondersteuner is, kunnen ze deze inschakelen.

Door vroegtijdig hulp te bieden is het mogelijk om zwaardere problemen en doorverwijzing naar gespecialiseerde jeugdzorg te

voorkomen. De praktijkondersteuner gaat met ouders in gesprek over de vragen die ze hebben over de opvoeding of het gedrag van hun kind. Ze begeleidt en ondersteunt de ouders, kinderen en jongeren en gaat samen met hen op zoek naar mogelijkheden, kwaliteiten en krachten. Een paar gesprekken kunnen voldoende zijn en als er meer nodig is, zoekt ze samen met het gezin naar een vorm van hulp die bij hen past.

In veel gevallen, zo blijkt uit landelijke cijfers, zorgt hulp en ondersteuning door de praktijkondersteuner huisartsen jeugd-ggz er voor dat gezinnen weer zelf verder kunnen en is doorverwijzing naar specialistische zorg niet nodig.

Wát werkt?

De huisartsen zijn blij met de komst van de praktijkondersteuner huisartsen jeugd-ggz en zien dit als een waardevolle aanvulling op het huidige zorgaanbod. De hulp is laagdrempelig en dichtbij en er wordt minder doorverwezen naar duurdere specialistische zorg. Er is meer verbinding tussen de gemeente en huisartsen.

Voor wie? Alle jeugdigen met psychosociale klachten en hun ouders in Vinkeveen en Wilnis.

Doel Op een laagdrempelige manier, passend en snel organiseren van jeugd-ggz in de vertrouwde setting van de huisartsenpraktijk.

Website Geen.

Contact Mirjam Vergeer | m.vergeer@derondevenen.nl | 0297 551592 | 06 58906847

Sinds 8 december 2017.

Status Pilot voor de duur van een half jaar; wanneer deze succesvol blijkt, wordt structurele financiering beschikbaar gesteld. In 2018 wordt onderzocht of uitbreiding naar de huisartsenpraktijken in Mijdrecht en Abcoude mogelijk is. Het project wordt (nog) niet wetenschappelijk onderzocht.

Aansluiting op transformatiedoelen

Preventie en uitgaan van eigen verantwoordelijkheid en eigen mogelijkheden (eigen kracht) van jeugdigen en hun ouders, met inzet van hun sociale netwerk

Demedicaliseren, ontzorgen en normaliseren door onder meer het opvoedkundig klimaat te versterken in gezinnen, wijken, scholen en in voorzieningen als kinderopvang en peuterspeelzalen

Eerder de juiste hulp op maat bieden om het beroep op dure gespecialiseerde hulp te verminderen

Integrale hulp aan gezinnen volgens het uitgangspunt 'één gezin, één plan, één regisseur'; door ontschotting van budgetten ontstaan meer mogelijkheden voor betere samenwerking en innovaties in ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en gezinnen

Meer ruimte voor professionals om de juiste hulp te bieden door vermindering van regeldruk; betrokken professionals die sociale netwerken in de omgeving van het gezin weten in te schakelen en die kunnen samenwerken met vrijwilligers en familieleden en hun kracht weten te benutten

ADHD-project

Hoe werkt het?

In de gemeente Montfoort heeft een aantal lokale organisaties van jeugdzorg en onderwijs de handen ineen geslagen en expertise gebundeld voor de ondersteuning aan kinderen met druk, impulsief gedrag en aandachtsproblemen en hun ouders. Er is sprake van ketenzorg vanuit de gezamenlijke visie dat er vele oorzaken kunnen zijn voor dit gedrag en dat het niet altijd noodzakelijk is om hiervoor naar een psychiater te gaan of medicatie te slikken.

Kinderen met druk, impulsief gedrag en aandachtsproblemen

kunnen voor het ADHD-project aangemeld worden bij de huisarts, jeugdarts of het jeugdteam. Afhankelijk van de inschatting van de zwaarte van de problemen, wordt in samenwerking met het kind, de ouders en de omgeving – waaronder school – gekeken welke ondersteuning gewenst en passend is. Het kan hierbij gaan om verdere of uitgebreide vraagverheldering, het geven van opvoedadviezen of begeleiding van het kind door bijvoorbeeld het jeugdteam. Wanneer er sprake lijkt te zijn van niet-complexe ADHD en tevens diagnostiek nodig is, kunnen kind en ouders terecht bij een

psychologenpraktijk. Wanneer er een vermoeden bestaat dat het gaat om meer complexe problematiek, wordt specialistische ggz ingeschakeld.

In alle gevallen wordt gezocht naar integrale oplossingen waarbij alle betrokkenen met elkaar samenwerken. Daarom vragen alle partijen toestemming aan ouders om met elkaar af te kunnen stemmen. Het normaliseren en erkennen dat sommige kinderen veel van hun opvoeders kunnen vragen, is onderdeel van de aanpak. Ouders en school krijgen handelingsadviezen. Ook is psycho-educatie mogelijk en wanneer beperkte medicatie geïndiceerd is, wordt deze door de huisarts voorgeschreven. Indien nodig hebben de huisartsen contact met een psychiater bij Altrecht voor consultatie.

Wát werkt?

Integrale samenwerking vanuit een gezamenlijke visie met ouders, onderwijs en overige professionals met duidelijke afspraken over wie wat doet. Gepaste hulp vlakbij huis, afgestemd op de situatie van het kind en minder wachtlijsten.

Voor wie? Kinderen met druk, impulsief gedrag en concentratieproblemen, van 6-18 jaar.

Doel

- Kinderen en ouders krijgen lokaal de juiste passende zorg en hoeven hiervoor niet ver te reizen.
- Snelle en integrale diagnostiek.
- Er wordt breed gekeken naar kinderen met ADHD-problematiek, waarbij ouders, hulpverlening, huisartsen en scholen met elkaar samenwerken ten behoeve van diagnostiek en (medicatie) begeleiding.
- Het bespreken van zienswijzen op kinderen met ADHD-problematiek, met daarbij de ontwikkeling van een visie op problemen van kinderen en hoe hiermee om te gaan.

Website geen

Contact Annegien Helderma | a.helderma@jeugdteammontfoort.nl | 06 15060835

Sinds Juni 2017

Status Het project wordt (nog) niet wetenschappelijk onderzocht.

Aansluiting op transformatiedoelen

Preventie en uitgaan van eigen verantwoordelijkheid en eigen mogelijkheden (eigen kracht) van jeugdigen en hun ouders, met inzet van hun sociale netwerk

Demedicaliseren, ontzorgen en normaliseren door onder meer het opvoedkundig klimaat te versterken in gezinnen, wijken, scholen en in voorzieningen als kinderopvang en peuterspeelzalen

Eerder de juiste hulp op maat bieden om het beroep op dure gespecialiseerde hulp te verminderen

Integrale hulp aan gezinnen volgens het uitgangspunt 'één gezin, één plan, één regisseur'; door ontschotting van budgetten ontstaan meer mogelijkheden voor betere samenwerking en innovaties in ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en gezinnen

Meer ruimte voor professionals om de juiste hulp te bieden door vermindering van regeldruk; betrokken professionals die sociale netwerken in de omgeving van het gezin weten in te schakelen en die kunnen samenwerken met vrijwilligers en familieleden en hun kracht weten te benutten

Praktijkondersteuner huisartsen jeugd-ggz

Hoe werkt het?

Bij drie huisartspraktijken in Stichtse Vecht werkt een praktijkondersteuner jeugd-ggz die ondersteuning biedt bij vraagstukken waar mogelijk ggz-problematiek speelt en het de huisarts ontbreekt aan kennis en tijd. Huisartsen kunnen de expertise van de praktijkondersteuner inschakelen bij vragen en zorgen over de ontwikkeling en het gedrag van kinderen, jongeren en hun ouders.

Doorverwijzen naar een specialistische hulpverlener is niet meteen nodig; in 60% van de gevallen worden cliënten snel geholpen vanuit de eerste lijn. Zo is het mogelijk om op korte termijn zicht te krijgen op wat er speelt en is behandeling snel voorhanden. Vaak duurt deze korter dan voorheen en de jeugd-ggz praktijkondersteuner kan meer op maat doorverwijzen naar tweedelijns hulpverlening en zogenaamde ingekochte zorg. In 2016 is bijna 40% van de cliënten hier naar doorverwezen.

De praktijkondersteuner vervult een scharnierfunctie tussen huisartsen, wijkteams en de gemeente. Deze manier van werken blijkt succesvol.

Wát werkt?

Huisartsen zijn erg tevreden over de samenwerking met de jeugd-ggz praktijkondersteuner die echt een plek heeft gekregen in het voorveld. Ze weten de verbinding met lokale partijen, zoals de GGD en het wijkteam, goed te leggen. Bijna 60% van de vragen wordt door de praktijkondersteuner opgepakt; doorverwijzing is niet nodig.

Voor wie? Alle jeugdigen in de gemeente Stichtse Vecht.

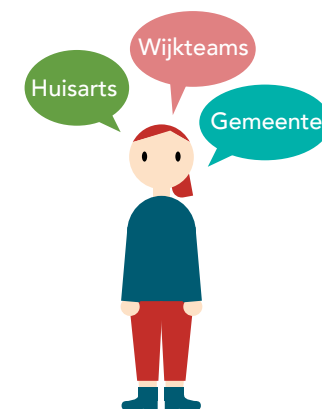
Doel De inzet van een jeugd-ggz praktijkondersteuner richt zich op vroegsignalering, het bieden van korte en lichte ondersteuning waar mogelijk (normaliseren) en het sneller verwijzen naar de juiste hulp. De gemeente krijgt meer zicht op omvang en aard van doorverwijzingen vanuit de huisarts, het versterkt de samenwerking met huisartsen.

Website Een persbericht is te vinden op <http://rtvstichtsevecht.nl/artikel/88314306/stichtse-vecht-breedt-subsidie-uit-voor-praktijkondersteuner-jeugd-ggz>

Contact Jody van Eijnatten | jody.van.eijnatten@stichtsevecht.nl | 0346 254360

Sinds 2015

Status Het betreft een pilot op basis van cofinanciering tussen gemeente en huisartsen/zorgverzekeraars. Het project wordt (nog) niet wetenschappelijk onderzocht.

Aansluiting op transformatiedoelen

Preventie en uitgaan van eigen verantwoordelijkheid en eigen mogelijkheden (eigen kracht) van jeugdigen en hun ouders, met inzet van hun sociale netwerk

Demedicaliseren, ontzorgen en normaliseren door onder meer het opvoedkundig klimaat te versterken in gezinnen, wijken, scholen en in voorzieningen als kinderopvang en peuterspeelzalen

Eerder de juiste hulp op maat bieden om het beroep op dure gespecialiseerde hulp te verminderen

Integrale hulp aan gezinnen volgens het uitgangspunt 'één gezin, één plan, één regisseur'; door ontschotting van budgetten ontstaan meer mogelijkheden voor betere samenwerking en innovaties in ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en gezinnen

Meer ruimte voor professionals om de juiste hulp te bieden door vermindering van regeldruk; betrokken professionals die sociale netwerken in de omgeving van het gezin weten in te schakelen en die kunnen samenwerken met vrijwilligers en familieleden en hun kracht weten te benutten

Integrale jeugdhulp ggz en jeugd- en opvoedhulp

Hoe werkt het?

Kamiel heeft klassiek autisme. Nu hij midden in de pubertijd zit, dreigt hij thuis en op school vast te lopen. Regelmatig lopen zijn emoties hoog op en barst de bom. Het gezin en de school willen graag ondersteuning om zijn gedrag in goede banen te kunnen leiden. De andere kinderen in het gezin weten op dit moment niet goed meer hoe ze het beste op hun broer kunnen reageren.

Dankzij de integrale samenwerking tussen Youké (ambulante jeugd- en opvoedhulp) en Focuz (ggz aanbieder) kan het gezin direct en zonder drempels aankloppen bij de integrale jeugdhulp in Utrecht-West'. Het multidisciplinaire behandelteam biedt ouders, school of professionals consultatie, handelingsgerichte diagnostiek, behandeling en advies bij uiteenlopende vragen over de opvoeding of ontwikkeling van een kind.

Aan de hand van een intakegesprek wordt gekeken welke hulp en ondersteuning passend is. Dit kan

variëren van hulp thuis, op school (jeugd- en opvoedhulp) tot specifieke specialistische ggz-behandelingen in de vorm van bijvoorbeeld psycho-educatie. Ook behandeling met medicatie behoort tot de mogelijkheden. In alle gevallen gaat het om een integrale aanpak. De hulp richt zich niet alleen op het kind of de jongere: het hele netwerk – gezin, school, sociale omgeving – wordt in kaart gebracht en waar mogelijk betrokken. Na een aantal maanden bespreken de hulpverleners met het gezin, de school en andere

voor het gezin belangrijke betrokkenen hoe het gaat. Ze bekijken vooral welke sterke kanten er zijn en welk behoeften nog spelen. Daarvoor worden dan weer nieuwe ondersteuningsafspraken gemaakt of vindt een overdracht plaats.

Dankzij de hulp die Kamiel, zijn ouders, de andere kinderen in het gezin én school kregen, is het gelukt om beter met het gedrag van Kamiel om te gaan. Kamiel kan zijn emoties beter uiten en binnen de familie zijn steunpilaren gevonden, zodat het gezin daar op terug kan vallen als dat nodig is. Het gaat nu weer goed met Kamiel, op school en thuis.

Wát werkt?

De geïntegreerde, ontschotte werkwijze waarmee de kennis, kunde en infrastructures van de ggz en jeugd- en opvoedhulp zijn samengevoegd. Daarnaast de outreachende rol van de ggz: hulp is direct aanwezig en de ggz werkt samen met school, de jongere en het gezin thuis. Door alle betrokkenen wordt samengewerkt aan gezamenlijke en op de toekomst gericht doelen die worden geëvalueerd. De focus ligt op het realiseren van zelfversterking van de jongere en een stevig netwerk evenals een goede overdracht ten behoeve van vervolgonderwijs.

Voor wie? Kinderen en jongeren in de leeftijd van 0 tot 18 jaar en hun netwerk.

Doel Integrale jeugdhulp heeft als doel om de ggz en jeugd- en opvoedhulp geïntegreerd in één loket te leveren. Opschalen of afschalen van zorg vindt plaats binnen één organisatie. De ggz is niet langer klinisch-medisch maar vraaggericht en dichtbij de cliënt, in het gezin en op de school. Er is mooie continuïteit van zorg ontstaan, waarbij de schotten tussen de twee vormen van hulp zijn verdwenen.

Website Een flyer is te vinden op www.integralejeugdhulp.nl.

Contact Hans Visser | hvisser@youke.nl | 06 38780704

Sinds September 2016.

Status Onderweg van project naar een geïmplementeerde werkwijze. Het project wordt (nog) niet wetenschappelijk onderzocht.

Aansluiting op transformatiedoelen

Preventie en uitgaan van eigen verantwoordelijkheid en eigen mogelijkheden (eigen kracht) van jeugdigen en hun ouders, met inzet van hun sociale netwerk

Demedicaliseren, ontzorgen en normaliseren door onder meer het opvoedkundig klimaat te versterken in gezinnen, wijken, scholen en in voorzieningen als kinderopvang en peuterspeelzalen

Eerder de juiste hulp op maat bieden om het beroep op dure gespecialiseerde hulp te verminderen

Integrale hulp aan gezinnen volgens het uitgangspunt 'één gezin, één plan, één regisseur'; door ontschotting van budgetten ontstaan meer mogelijkheden voor betere samenwerking en innovaties in ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en gezinnen

Meer ruimte voor professionals om de juiste hulp te bieden door vermindering van regeldruk; betrokken professionals die sociale netwerken in de omgeving van het gezin weten in te schakelen en die kunnen samenwerken met vrijwilligers en familieleden en hun kracht weten te benutten

Zuidoost Utrecht

Ouders Lokaal De Bilt

Hoe werkt het?

Ouders Lokaal De Bilt is een platform voor en door ouders en creëert een positieve opvoedomgeving door ouders middels activiteiten te verbinden en te inspireren. Ouders zijn allemaal dol op hun kinderen, brengen ze met liefde groot en steunen ze daar waar ze kunnen en zo goed als ze kunnen. Behalve leuk is opvoeden van kinderen ook een hele uitdaging en ontdekkingsreis. Geen kind is hetzelfde en fasen en verrassingen volgen elkaar in rap tempo op. Aan ouders/opvoeders de taak om daar zo goed mogelijk op in te spelen.

Ouders Lokaal De Bilt brengt ouders met elkaar in contact en verbindt ze met elkaar. Ervaringen delen en inspiratie bij alle uitdagingen

van opgroeiende kinderen is best fijn en handig. Participeren in het platform kan het grootbrengen van kinderen leuker maken door elkaar te inspireren en te ondersteunen. Ouders/opvoeders kunnen elkaar versterken en groeien in hun opvoederschap.

Ouders Lokaal organiseert verschillende activiteiten waaraan ouders/opvoeders kunnen deelnemen. Zo kunnen zwangeren en (vooral) moeders van jonge kinderen wekelijks binnenlopen bij Mama Lokaal en ervaringen uitwisselen tijdens een kopje koffie of thee. Regelmatig komen deskundigen, bijvoorbeeld een pedagoge of verloskundige, langs aan wie vragen gesteld kunnen worden. Ouders organiseren regelmatig workshops

en lezingen voor ouders in De Bilt, Workshops Lokaal genoemd. Ouders delen hun (ervarings)deskundigheid en interesse met andere ouders over bijvoorbeeld positief opvoeden, pubers of 'wijs met media'. Ze kunnen hierbij ook anderen uitnodigen, bijvoorbeeld een medewerker uit het wijkteam of van een school, een zorgaanbieder of jongerenorganisatie. Het zogenaamde Droom Lokaal is in ontwikkeling en bedoeld om projecten voor ouders en kinderen te bedenken. Qua invulling is hierbij alles mogelijk; het is de bedoeling out of the box te denken. In het kader van Jongeren Lokaal kunnen ouders en kinderen/jongeren tot 19 jaar een activiteit initiëren. Bijvoorbeeld koken, skeeleren of picknicken.

Wát werkt?

Ervaringsdeskundigheid van ouders/opvoeders zélf staat centraal; professionals komen alleen op uitnodiging. Het gaat om een laagdrempelig platform en veel ouders hebben zich na de opening aangemeld als vrijwilliger. Activiteiten worden door ouders zelf verzorgd en zijn afgestemd op de eigen behoeften.

Voor wie? Alle ouders/opvoeders die in contact willen komen met andere ouders/opvoeders om met elkaar te praten over opvoedvragen, dilemma's waar je als ouders tegen aan loopt, om ervaringen uit te wisselen, elkaar te inspireren en van elkaar te leren.

Doel Het praten met elkaar als ouders/opvoeders over opvoeding gewoon gaan vinden en ervaringen delen om zo ook van elkaar te leren. Ouders Lokaal hoopt dat er leuke initiatieven ontstaan door ouders met elkaar te verbinden. Initiatieven die gezamenlijk gerealiseerd kunnen worden binnen de gemeente en bijdragen aan een 'pedagogische civil society'.

Website www.debilt.ouderslokaal.nl

Contact Angélique Davis | 06 16104985
Annie Naber | 030 2295050
debilt@ouderslokaal.nl

Sinds De officiële opening was 30 november 2017.

Status Financiën zijn gedekt tot en met 2018. Ouders Lokaal is samen met het CJG ontwikkeld; momenteel zijn nog 3 andere gemeenten in de provincie Utrecht aangesloten bij de Stichting Ouders Lokaal. Het project wordt (nog) niet wetenschappelijk onderzocht.

Aansluiting op transformatiedoelen

Preventie en uitgaan van eigen verantwoordelijkheid en eigen mogelijkheden (eigen kracht) van jeugdigen en hun ouders, met inzet van hun sociale netwerk

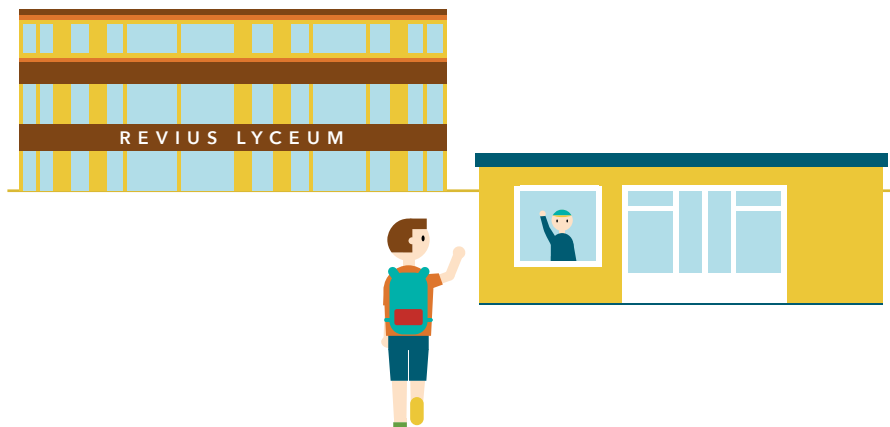
Demedicaliseren, ontzorgen en normaliseren door onder meer het opvoedkundig klimaat te versterken in gezinnen, wijken, scholen en in voorzieningen als kinderopvang en peuterspeelzalen

Eerder de juiste hulp op maat bieden om het beroep op dure gespecialiseerde hulp te verminderen

Integrale hulp aan gezinnen volgens het uitgangspunt 'één gezin, één plan, één regisseur'; door ontschotting van budgetten ontstaan meer mogelijkheden voor betere samenwerking en innovaties in ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en gezinnen

Meer ruimte voor professionals om de juiste hulp te bieden door vermindering van regeldruk; betrokken professionals die sociale netwerken in de omgeving van het gezin weten in te schakelen en die kunnen samenwerken met vrijwilligers en familieleden en hun kracht weten te benutten

Voorkomen van thuiszitters in Villa Revius

Hoe werkt het?

Leerlingen die thuis zitten of op school dreigen uit te vallen, worden tijdens schooltijd opgevangen in De Villa op het terrein van het Revius Lyceum Doorn. Het valt voor hen niet mee om (weer) naar school te gaan. De leerlingen kunnen last hebben van gedragsproblemen, faalangst of er kan sprake zijn van bijvoorbeeld autisme of een chronisch vermoeidheidssyndroom. Het gaat om kwetsbare leerlingen die havo of vwo volgen en tussen wal en schip (dreigen te) vallen. In De Villa werken onderwijs en zorg nauw samen en bieden iedere leerling een traject op maat. Leerlingen hebben zo de mogelijkheid om aan zichzelf te werken en onderwijs te volgen in een eigen tempo. In De Villa is een ruimte

om te werken en een ruimte om te chillen; er is een kleine kamer waar leerlingen zich kunnen terugtrekken en waar gesprekken gevoerd kunnen worden, en er is een keuken. Wanneer leerlingen er weer aan toe zijn kunnen zij geheel of gedeeltelijk terugkeren naar de eigen klas. Indien nodig kunnen leerlingen gedurende een langere tijd gebruik maken van het programma in De Villa in combinatie met regulier onderwijs.

De school heeft de dagelijkse verantwoordelijkheid voor De Villa en draagt zorg voor vijf bekwame vakdocenten. Daarnaast werkt er vijf dagen in de week een jeugdzorgmedewerker in De Villa. Het ZorgAdviesTeam, zorgcoördinatoren, de zorgbegeleider passend

onderwijs van De Villa, de schoolarts, consultant van het dorpsteam en de leerplichtambtenaar werken in dit project nauw samen. Deze samenwerking is van belang omdat thuiszitten vaak allerlei oorzaken kent en het lang kan duren voordat er contact is met de thuissituatie. Samenwerken maakt het mogelijk eerder actie te ondernemen en vergroot de slagkracht die soms nodig is om de situatie te doorbreken en passende hulp te bieden.

Wát werkt?

Leerlingen kunnen onderwijs blijven volgen en komen niet thuis te zitten. Leerlingen en ouders zijn zeer tevreden over de hulp en ondersteuning die in De Villa geboden wordt.

Voor wie? Leerlingen van het Revius Lyceum Doorn die dreigen uit te vallen op school of met een leerplichtonthefing thuis zijn komen te zitten, wel leerbaar zijn maar niet meer goed in een klas kunnen functioneren. De Villa is niet bedoeld voor leerlingen die beter op hun plaats zijn in het speciaal onderwijs.

Doel Thuiszitten voorkomen door leerlingen een alternatief te bieden bij/op school. Terugkeer naar het reguliere onderwijs en een diploma halen.

Website Over de opening stond een artikel in het AD: <https://www.ad.nl/utrecht/villa-revius-in-doorn-biedt-kwetsbare-leerling-extra-hulp~a3291517/>

Contact Wilmie van der Kuil | wilmie.van.der.kuil@heuvelrug.nl | 0343 565843

Sinds April 2017; in september 2017 is de Villa op het terrein van het Revius Lyceum in Doorn in gebruik genomen.

Status Pilot van april 2017 tot en met juli 2018. De pilot wordt gefinancierd door de school (onderwijs) en de gemeente (zorg). Het project wordt (nog) niet wetenschappelijk onderzocht.

Aansluiting op transformatiedoelen

Preventie en uitgaan van eigen verantwoordelijkheid en eigen mogelijkheden (eigen kracht) van jeugdigen en hun ouders, met inzet van hun sociale netwerk

Demedicaliseren, ontzorgen en normaliseren door onder meer het opvoedkundig klimaat te versterken in gezinnen, wijken, scholen en in voorzieningen als kinderopvang en peuterspeelzalen

Eerder de juiste hulp op maat bieden om het beroep op dure gespecialiseerde hulp te verminderen

Integrale hulp aan gezinnen volgens het uitgangspunt 'één gezin, één plan, één regisseur'; door ontschotting van budgetten ontstaan meer mogelijkheden voor betere samenwerking en innovaties in ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en gezinnen

Meer ruimte voor professionals om de juiste hulp te bieden door vermindering van regeldruk; betrokken professionals die sociale netwerken in de omgeving van het gezin weten in te schakelen en die kunnen samenwerken met vrijwilligers en familieleden en hun kracht weten te benutten

Eerder hulp op maat

Hoe werkt het?

Stel je voor: Zoë is 11 jaar en woont met haar moeder en broertje samen. Haar gedrag is vaak druk en soms heel druk, thuis en op school. Moeder moet alle zeilen bijzetten en is aan het eind van haar latijn. Ook op school zijn er zorgen; naast het drukke gedrag is Zoë vaak sombertjes en heeft weinig aansluiting bij andere kinderen. Betrokkenen vragen zich af hoe lang dit nog vol te houden is voor iedereen.

In dergelijke situaties werken de gemeente Wijk bij Duurstede, Stichting Binding, De Wijkse Loods, onderwijsinstellingen en vrijwilligersorganisaties in Wijk bij Duurstede nauw samen. Met het gezin en de school samen wordt gekeken hoe het thuismilieu en schoolmilieu op elkaar af te stemmen zijn en welke ondersteuning nodig is. Oplossingen dichtbij die bijdragen aan het ontlasten van ouders, activiteiten waarbij kinderen onder begeleiding ervaren iets goed te kunnen en gewaardeerd worden. Denk bijvoorbeeld aan koken, sporten of buitenschoolse opvang. Voor weekenden en vakanties bestaan er logeermogelijkheden.

Ouders of de school kunnen zich voor 'Eerder hulp op maat'

aanmelden bij Loket Wijk die op korte termijn een casemanager aanstelt. De casemanager maakt snel een afspraak om de vragen die leven te verhelderen en in te schatten wat nodig is. Deze vraagverheldering kan leiden tot nader onderzoek of het regelen van hulp. Loket Wijk is gemandateerd om beschikkingen die daarbij nodig zijn zelf af te geven. De casemanager kan zelf hulp en ondersteuning bieden en coördineert tevens alle andere hulp die ingeschakeld wordt. Uitgangspunt is dat het gezin een vast aanspreekpunt heeft en met zo min mogelijk verschillende gezichten te maken krijgt. 'Eerder hulp op maat' richt zich op verschillende leefmilieus van kinderen en gezin en combineert hulp door professionals met hulp door vrijwilligers (integraal werken). Steeds wordt gekeken naar wat het gezin zelf kan doen, waar familie, vrienden of vrijwilligers een rol kunnen spelen en of er een individuele voorziening moet worden ingezet.

In de situatie van Zoë heeft buitenschoolse opvang, twee logeerweekenden in de maand en opvoedhulp aan moeder er bijvoorbeeld voor gezorgd dat er na een paar maanden meer rust is in het gezin. De situatie is nu stabiel en het gezin kan meer zelf aan.

Zoë heeft meer zelfvertrouwen ontwikkeld en kan zich beter concentreren op school. En ze heeft een vriendinnetje.

Wát werkt?

Alle leefmilieus worden in kaart gebracht en ingezet om hulp en ondersteuning te bieden. Er wordt gebruik gemaakt van verschillende kwaliteiten van medewerkers en er wordt integraal gewerkt. Het vertrouwen tussen de betrokken organisaties is uitgangspunt, waardoor snel gehandeld wordt en medewerkers elkaar aanvullen. Ze nemen verantwoordelijkheid om het goede te doen voor het gezin. Kinderen, jongeren en ouders voelen zich gesteund en ervaren er niet alleen voor te staan.

Voor wie? Alle kinderen, jongeren en ouders - veelal kwetsbare gezinnen - wonend in Wijk bij Duurstede, Cothen of Langbroek met vragen op het gebied van opgroeien en opvoeden.

Doel Het bieden van oplossingen op maat, zo snel mogelijk en zo dicht mogelijk in de omgeving van het gezin, zodat kinderen, jongeren en hun gezin beter en langer in de wijk of buurt wonen en leven.

Website Geen.

Contact Ineke Wulp | IWulp@loketwijk.nl | 06 47661310
Marlous Dijk | MDijk@loketwijk.nl

Sinds 1 januari 2015.

Status Geïmplementeerde werkwijze. Het project wordt (nog) niet wetenschappelijk onderzocht.

Aansluiting op transformatiedoelen

Preventie en uitgaan van eigen verantwoordelijkheid en eigen mogelijkheden (eigen kracht) van jeugdigen en hun ouders, met inzet van hun sociale netwerk

Demedicaliseren, ontzorgen en normaliseren door onder meer het opvoedkundig klimaat te versterken in gezinnen, wijken, scholen en in voorzieningen als kinderopvang en peuterspeelzalen

Eerder de juiste hulp op maat bieden om het beroep op dure gespecialiseerde hulp te verminderen

Integrale hulp aan gezinnen volgens het uitgangspunt 'één gezin, één plan, één regisseur'; door ontschotting van budgetten ontstaan meer mogelijkheden voor betere samenwerking en innovaties in ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en gezinnen

Meer ruimte voor professionals om de juiste hulp te bieden door vermindering van regeldruk; betrokken professionals die sociale netwerken in de omgeving van het gezin weten in te schakelen en die kunnen samenwerken met vrijwilligers en familieleden en hun kracht weten te benutten

Doorbraak

Hoe werkt het?

Tom is 40 jaar en heeft een dochtertje van zes jaar, Ellie. Toms vrouw is recent overleden. Omdat Ellie een chronische ziekte heeft, rijdt Tom haar op onregelmatige tijdstippen naar het ziekenhuis. Tom heeft nogal wat schulden, waaronder openstaande boetes. De boetes kan hij niet betalen en daarom dreigt hij de gevangenis in te moeten. De Belastingdienst kan bovendien beslag op zijn auto leggen. Als Tom de gevangenis in moet, gaat Ellie naar een pleeggezin. En zonder auto betekent het (dure) taxiritten naar het ziekenhuis. Is er een oplossing om dit te voorkomen?

De situatie van Tom vraagt om een doorbraak. Centraal in Doorbraak staat 'het goede doen' voor mensen die dit nodig hebben. Een doorbraak is nodig bij complexe hulpvragen waar meerdere problemen binnen het sociaal domein spelen. Denk aan problemen met huisvesting, schulden, werkloosheid, opvoeden en opgroeien; materiële en immateriële problemen die elkaar onderling beïnvloeden. Tom had bijvoorbeeld al schulden toen hij zijn vrouw leerde kennen, maar zij hielp hem om meer goede keuzes te maken. Tijdens zijn huwelijk betaalde hij zelfs schulden af. Doordat zijn vrouw overleed, ging het bergafwaarts met Tom. Er is vaak sprake van een negatieve spiraal.

Mensen weten niet meer waar te beginnen om problemen op te lossen en worden bovendien van het kastje naar de muur gestuurd.

De Doorbraakwerkwijze kan voor concrete oplossingen op korte termijn zorgen. In het geval van Tom betaalde de gemeente zijn boetes en de schuld aan de Belastingdienst, en maakte daarover afspraken met hem. Ook ging Tom in de schuldhulpverlening.

Bij Doorbraak werken betrokken hulpverleners van onder meer het sociaal team, het CJG, welzijn, woningbouwcorporaties, politie en het onderwijs samen om de vicieuze cirkel te doorbreken. Dit betekent dat er maatwerk wordt geleverd vanuit het perspectief van de gezinsleden. Regels en financiële voorwaarden zijn hieraan ondergeschikt. Het vraagstuk staat centraal en betrokkenen werken samen en doen wat nodig is om de meest passende oplossing mogelijk te maken. De ene keer is dat het betalen van schulden, een andere keer is dat ervoor zorgen dat iemand een woning

krijgt. Inmiddels zijn er in Zeist zelfs 'Doorbraakwoningen' en is er een Doorbraakbudget beschikbaar.

Wát werkt?

Tijdens zogenoemde Doorbraaksessies bespreken gemeente en maatschappelijk partners anonieme casussen en leren zo van elkaar wat beter en anders kan. Door deze aanpak ontstaat zicht op regels en schotten die oplossingen in de weg staan. Dit biedt de mogelijkheid deze knelpunten voor vergelijkbare casussen weg te nemen. De aanpak geeft professionals het gevoel dat echt maatwerk te realiseren is en zorgt voor enthousiasme en professionele ruimte op de werkvloer. Ook de samenwerking over sectoren heen wordt versterkt. Het besef dat organisaties elkaar nodig hebben om tot oplossingen met en voor gezinnen te komen is gegroeid. Het realiseren van goede oplossingen, en niet de verantwoording, staat in het denken en handelen centraal. Ouders en kinderen ervaren door Doorbraak dat ze als mens gezien worden en dat ze er niet alleen voor staan. Dit werkt ondersteunend en motiverend voor het gezin om verder te werken aan het oplossen van de problemen.

Voor wie? Alle inwoners van Zeist die te maken hebben met complexe hulpvragen op verschillende levensgebieden zoals wonen, gezondheid, opvoeding en financiën.

Doel Het bieden van hulp op maat door schotten tussen budgetten en beleidsterreinen te doorbreken en knellende regels aan te pakken.

Website Introductie door Albert Jan Kruijer: <https://www.youtube.com/watch?v=IJJZoxtrqc>
Anders helpen, een doorbraak voor Tom: <https://www.youtube.com/watch?v=HIGtdP0Oc5I>

Contact Robbert Moorman | r.moorman@zeist.nl

Sinds Juni 2016.

Status Het is nu een project, met de bedoeling de gedachte en werkwijze breed te implementeren. De Doorbraakwerkwijze is door het Instituut voor Publieke Waarden begeleid. Het project wordt (nog) niet wetenschappelijk onderzocht.

Aansluiting op transformatiedoelen

Preventie en uitgaan van eigen verantwoordelijkheid en eigen mogelijkheden (eigen kracht) van jeugdigen en hun ouders, met inzet van hun sociale netwerk

Demedicaliseren, ontzorgen en normaliseren door onder meer het opvoedkundig klimaat te versterken in gezinnen, wijken, scholen en in voorzieningen als kinderopvang en peuterspeelzalen

Eerder de juiste hulp op maat bieden om het beroep op dure gespecialiseerde hulp te verminderen

Integrale hulp aan gezinnen volgens het uitgangspunt 'één gezin, één plan, één regisseur'; door ontschotting van budgetten ontstaan meer mogelijkheden voor betere samenwerking en innovaties in ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en gezinnen

Meer ruimte voor professionals om de juiste hulp te bieden door vermindering van regeldruk; betrokken professionals die sociale netwerken in de omgeving van het gezin weten in te schakelen en die kunnen samenwerken met vrijwilligers en familieleden en hun kracht weten te benutten

Colofon

PROVINCIE :: UTRECHT

Transformeren doe je samen
De Utrechtse jeugdregio's in beeld

Copyright © mei 2018 Lectoraat Jeugd,
Kenniscentrum Sociale Innovatie, Hogeschool Utrecht

Redactie

Dorine van Eijk & Bregje Spaans

Eindredactie

Anna van Spanje & Saskia Wijsbroek

Coördinatie

Anna van Spanje

Drukwerk

Rijnja Repro

Illustraties en vormgeving

Martine Hermsen, <http://www.martinehermsen.nl/>

Contact

lectoraatjeugd@hu.nl

**De Utrechtse
jeugdregio's**
in beeld